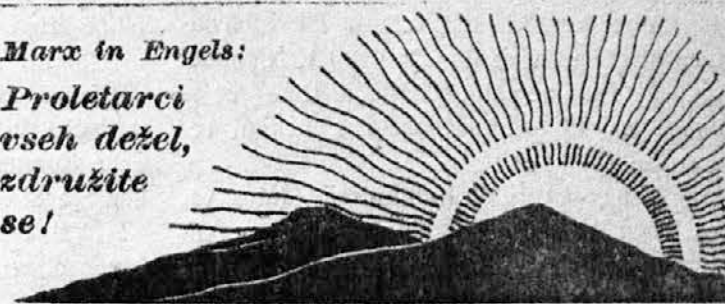

PROLETARSKI PRAPOR

Izhaja vsako sredo in soboto. — Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10. — „RDEČI PRAPOR“ velja v Jugoslaviji mesečno 8 K; v zasedenem ozemlju (Primorju) četrtletno 9 lir, v Nemški Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemški četrtletno 36 Jgl. K; v Ameriki polletno 1 dolar. — Oglasi se računajo enostopno za milimeter po 1 K.

Marx in Engels:
Proletarci
vseh dežel,
združite
se!

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Meščansko nasilje nad rdečim Belgradom.

Delavstvo in revni, preganjani, izrabljani sloji Srbije so pri občinskih volitvah izrekli odločno obsodbo nad brezumno, besno zločinsko politiko, ki so jo vse buržoazne stranke vodile in jo še vodijo v tej državi. Delavno ljudstvo Srbije po vseh mestih in povsod po vaseh, kjer je stranka postavila kandidatno listo, je kot en mož volilo rdečo komunistično stranko, stranko delavcev, revnih kmetov, kajzarjev, hlapcev, dekel, udov, sirot, invalidov, ubogih nastavlancev in izrabljenih uradnikov ter vseh resničnih kulturnih duševnih delavcev.

Delavno ljudstvo je izreklo neusmiljeno obsodbo nad zločinci in izkoriščevalci. Ljudstvo je zaklicalo: »Umaknite se, zločinci, ki ste vodili v klavnico naše brate, očete, sinove! Proč, oderuhi, ki ste oplenili naše družine in nam odjedli zadnji grizljaj od ust! Proč, brezsrčneži, ki ste v svoji kapitalistični grabežljivosti vrgli na ulico one, ki so umirali za vaše premoženje in so ostali brez zdravja in brez roke ali brez noge, proč z vami, ki preganjate in uničujete družine onih, ki so padli v vojni ali umrli v ujetništvu! Umaknite roke od ljudstva vi, ki ste si napravili v dveh letih milijarde iz delavskih, sirotinskih, kmečkih žuljev, a niste postavili strehe še na eni razdrti hiši! Stojte, zločinci, ki pripravljate nove zločine, nove vojne, ki pomagate kontra-revoluciji in se vprezate v voz vsake reakcije proti delavnemu ljudstvu tu in v drugih deželah! Ne dopustimo, da nas še nadalje sramotite s podpiranjem kontrarevolucionarcev v boju proti našim bratom v sovjetski Rusiji! Dol z vami, ki ste uničili pravice delavcev in ubogih državljanov in ki ste napravili v tej deželi polno žandarjev in špijonov!«

Vsak glas za komuniste je pomenil vse te obsodbe nad vsemi buržoaznimi strankami. In pala je cela vrsta mest in vasi v roke rdeče občinske uprave. Na čelu komunističnih občin je bil ponosni rdeči Belgrad, prestolnica države.

Toda buržoazna reakcija ne pozna mej svojemu nasilju. Ona noče spoštovati svojih lastnih zakonov. Volitev v Belgradu, ki jih je razpisala sama, vodila sama, po svojih zakonih in naredbah, enostavno noče pripoznati. Vlada je poslala kratkoma polico pred občinsko posvetovalnico in ne pušča komunističnih svetovalcev in odbornikov v občino. Pravi, da prisega komunistov ni veljavna in da bo razpisala nove volitve.

O, vse ljudstvo ve dobro, da bi vsi buržoazni elementi kričali, da so te volitve vel-

javne, če ne bi zmagala zastopnica ljudstva komunistična stranka. Tako pa: kaj zakon, kaj morala, kaj pravica! Gre se vendar proti komunistom, tem sovražnikom kapitalizma, oderuštva, imperijalizma, militarizma, tem zagovornikom revežev, trpinov, preganjanj, lačnih, bosih. O, take volitve niso veljavne! Komunisti ne smejo v občino, da razkrinkajo zločine meščanskih strank, da ozdravijo občinsko gospodarstvo in pomagajo ljudstvu.

Le tako, le tako! Odprle se bodo oči še onim, ki doslej niso uvideli, da pri nas ni govora o demokraciji, pravici, enakosti za vse! S tem ne boste zatrli komunizma, zaslepljenci! Bič, s katerim buržoazija bije po širokih množicah, te množice le še bolj prepriča, da ni rešitve v sedanjem družabnem redu, in vse oči preganjanj množic se upro še bolj kot prej v visoki cilj komunizma, ki edini more rešiti človeštvo pogube.

Vsem krajevnim organizacijam Komunistične Stranke Jugoslavije za Slovenijo.

V smislu čl. 14 strankinega statuta se vrši dne 5. septembra t. l. v Ljubljani

Pokrajinski Strankin Svet

z dnevnim redom:

1. Poročilo likvidacijskega odbora.
2. Volitev izvrševalnega odbora.
3. Strankin tisk.
4. Občinske volitve.
5. Strokovne organizacije.
6. Slučajnosti.

Pravico udeležbe v smislu statuta imajo:

1. Uprava ljubljanske krajevne organizacije.
2. Zastopniki vseh kraj. pol. organizacij in zaupništev, ki odobravajo program in resolucije Vukovarskega kongresa.

Manjše krajevne organizacije in zaupništva naj pošljejo samo enega delegata. Večje organizacije lahko pošljejo na vsakih 150 članov po enega zastopnika. Kot gostje bodo pozvani zastopniki, ki delajo z vsmo za stranko.

Prosimo manjše organizacije, ki še niso imele občnega zbora po Vukovarskem kongresu, da skličejo do 5. septembra občne zbornice z dnevnim redom:

1. Ujedinjenje proletarijata,
2. Vukovarski kongres.
3. Volitev odbora oziroma zaupnikov.

Če potrebujejo referenta, naj se obrnejo na podpisano tajništvo.

Vse organizacije prosimo, da pošljejo mesečne sezname za ta mesec, če je le

mogoče do 3. sept., da bi mogli podati naknadno poročilo na strankinem svetu. — Začetek konference strankinega sveta je ob 10. uri dopoldne pri »Poljšaku«, Martinova cesta. Organizacije in tajništva naj naznanijo podpisane tajništvo imena in število delegatov, da se bo pravočasno preskrbelo za hrano in stanovanje. — Organizacijam, ki nimajo zadostnih finančnih sredstev, bo tajništvo povrnilo del stroškov. Socij. demokrat. kraj. pol. organizacije in zaupništva lahko pridejo na strankin svet, če skličejo prej občni zbor, odobrijo sklepe Vukovarskega kongresa in pristopijo h Komunistični stranki. Vsa poročila o občnih zbiorih, kakor tudi imena odbornikov je poslati prej podpisane tajništvo. Delegati naj se za vse informacije obračajo na tajništvo Krekov trg 10./I.

Tajništvo Komunistične Stranke Jugoslavije v Ljubljani.

Pozdrav Komunistične Internacionale Vukovarskemu kongresu naše stranke.

Še-le sedaj nam je mogoče objaviti pozdrav, ki ga je predsednik izvrševalnega odbora III. Komunistične Internacionale, sodrug Zinovjev poslal kongresu naše stranke v Vukovaru.

Pozdrav, ki ga prinašajo vsi komunistični listi v Jugoslaviji, glasi:

Izvrševalni odbor Komunistične Internacionale pošilja vaši stranki, vašemu kongresu in celokupnemu revolucionarnemu proletarijatu Jugoslavije prisrčen in vroč bratski pozdrav.

Niti komunistična Internacionala niti celi revolucionarni mednarodni proletarijat ni pozabil in ne more pozabiti junaškega obnašanja srbskega proletarijata za časa zločinske kapitalistične vojne.

Mi smo z občudovanjem spremljevali vaš osvobodilni boj, o katerem so k nam prihajala poročila navzlic blokadi in cenzuri. Priprani smo, da bodo vaše borbe in žrtve pripeljale v bližnji prihodnosti do popolne osvoboditve zaslužjenih in izmučenih delavcev in kmetov v Jugoslaviji.

Ne dvomimo, da bodo sklepi vašega kongresa pokazali vašemu delavskemu razredu najpravišejo pot, ki vodi k zmagi. Ta zmaga je gotova, ker mednarodni revolucionarni proletarijat, ujedinjen pod rdečo zastavo komunistične internacionale že sedaj predstavlja nepremagljivo družabno silo. Jamstvo za hitro zmago je neumorna revolucionarna borba proletarijata.

Mora se je opomniti, da je zaradi takega položaja stvari čestokrat potrebno, da se odneha od stroge izvedbe principa izvolitve in se da vodilnim strankinim organom pravico kooptacije, kakršna je svojčas obstajala v Rusiji. Pri dejanskem oblegovalnem stanju komunistična stranka ne le ne more izvesti pri vsakem resnem vprašanju demokratičnega referenda med vsemi strankinimi člani (predlog enega dela ameriških komunistov), temveč se mora dati njegovemu vodilnemu centru možnost, da napravi v danem trenutku hitro važne sklepe za vse strankine člane.

16. Pridigovanje široke »avtonomije« za posamezne krajevne strankine organizacije zaenkrat le oslabi vrste komunistične stranke, zmanjša bojno zmogljivost in pospešuje malo-meščanske, anarhične centrifugalne tendence.

17. V onih deželah, kjer ima moč buržoazija ali kontrarevolucionarna socialna demokracija, se morajo komunistične stranke učiti sistematično združevati postavno z ilegalnim delom, pri čemer se mora postavno delo vedno podrediti faktni kontroli ilegalne stranke. Parlamentarna frakcija komunistov se mora podvreči tako v centralnih kakor tudi krajevnih državnih upravah popolnoma in

Prepričani smo, da bo proletarijat Jugoslavije s ponosom znal izvršiti svojo dolžnost pri rešitvi naloge, ki mu jo je naložila zgodovina.

Živio hrabri oddelek Komunistične Internacionale: Komunistična stranka Jugoslavije!

Moskva, 19. V. 1920.

Predsednik izvrševalnega odbora Komunistične Internacionale
G. Zinovjev.

Pozdravljeni, sodrugil

Iz celjskih zaporov so prispeli v Trbovlje sodrug: Hlebec, Bajt, Kačnik, Peklar, Ule in Resnik, potem ko so bili čez štiri mesece zaprti v Celju, ne da bi se jim moglo dokazati kako kaznjivo dejanje. Bodite pozdravljeni, sodrugil, v sredi zavednega komunističnega proletarijata.

S. Furlana pa so oblasti izročile italijanskim oblastem. Najodločnejše protestiramo proti temu nečloveškemu postopanju. Če je sodrug Furlan pristojen na Primorsko in se izroča italijanskim oblastem, ali s tem naša buržoazija ne pripozna naravnost pravico Italije na to slovensko ozemlje? Kje je vaša narodnost, gospodje, kadar se bojujete proti komunizmu?

Boj lesnih delavcev v Trziču.

Lesni delavci v Trziču, zaposleni pri Baronu, delajo po deset ur dnevno za slabe plače. Kako se izvaja vladina naredba o 8-urnem delavniku? Takih in podobnih slučajev, da se podjetniki enostavno posmejujejo zakonito določenemu 8-urnemu delavniku, kar mrgoli v Sloveniji. Zakoni so menda, kakor se vidi, naperjeni samo proti delavstvu in revnim kmetom, proti komunistom, bogatašem pa se jih ni treba držati. Le tako naprej! Vedno bolj jasno uvideva ljudstvo, da pri nas vlada diktatura buržoazije in da o kakih »demokracijah« ni ne duha ne sluha.

Lesni delavci v Trziču so zahtevali, da se tudi pri njih vpelje 8urni delavnik in da mezde ostanejo iste kot doslej. Te zahteve se morajo pri tej strahoviti druginji, ki raste od dne do dne, in spričo strahovitih povišanj železniških tarifov, cen premogu in vseh življenjskih potrebščin, imenovati naravnost skromne. In vendar podjetnik ne mara ničesar slišati. Opozarjamo na ta slučaj obrtno nadzorništvo in osrednje društvo lesnih delavcev za Slovenijo, ki naj storijo svojo dolžnost, radi katere sploh eksistirajo.

Delavstvo v Trziču sploh živi v najslabših razmerah. Klerikalci in »socialdemokrati«

absolutno komunistični stranki v celoti, ne glede na to, ali je stranka v celoti v danem času postavna ali nepostavna organizacija. Oni poslanci, ki se ne podvržejo stranki v tej ali oni obliki, se morajo vreči iz vrste komunistov.

Postavni tisk (časopisi, založba) se mora brezpogojno in popolnoma podrediti stranki v celoti in njenemu centralnemu komiteju. V tem pogledu niso dopustne nikake koncesije.

18. Temeljno načelo v vsem organizatoričnem delu stranke in komunistov mora biti ustanovitev komunistične celice povsod, kjer obstoji, četudi majhno število proletarcev in napolproletarcev. V vsakem delavskem svetu, v vsaki strokovni organizaciji, v vsaki zadrugi, v vsaki poljubni delavnici, v vsakem stanovanjskem najemniškem in podnajemniškem svetu, v vsaki državni napravi, povsod, kjer najdemo tudi le tri ljudi, ki simpatizirajo s komunizmom, se mora takoj organizirati komunistična celica. Vse celice komunistov, ki delujejo v nestranskarskih organizacijah, se podvržejo brezpogojno strankini organizaciji v celoti, ne glede na to, ali posluje stranka v danem času postavno ali ne. Komunistične celice vseh vrst so podrejene druga drugi po kolikor možno natančnem

pa nimajo za njih drugega kot polna usta blestečih obljub. Zato se tržiško delavstvo vedno bolj zaveda, da se po sedanjosti poti ne da več naprej in si bo poiskalo zaslombe v Komunistični Stranki in bo zahtevalo, da se delavstvo vseh strok združi v enotnih strokovnih organizacijah za celo Jugoslavijo. V razmere, v katerih trpi tržiško delavstvo, bomo še posvetili z ostro lučjo. Kapitalističnim izkoriščevalcem se mora stopiti na prste.

Kaj je s sodr. Mlakarjem iz Jesenic?

Pretečeni ponedeljek je bil aretiran na Jesenicah sodrug Josip Mlakar, železničar. Prignali so ga v Ljubljano. Odtlej ga ni nihče več videl. V nobenem zaporu ni ne vedo o njem. To postopanje presega vse meje. Zahtevamo najenergičnejše, da pristojna oblast takoj javi Mlakarjevemu svojcem, kje se nahaja.

Govori se, da je sodr. Mlakarja denunciral neki socialpatrijot radi popolnoma nedolžnega pogovora z nekim vojakom. Ob enem s sodr. Mlakarjem so zaprli tudi dotičnega vojaka. Zahtevamo takojšnje pojasnitve tega nezaslišanega slučaja.

Politične novice.

Solidarnost avstralskega proletarijata s sovjetsko Rusijo. (Sidney, 21. avg.) Delavski svet v Sidneyu je sklenil, da se bo vpri vsaki vojaški intervenciji proti Rusiji.

Nemiri na Portugalskem in Španskem. (Lizbona 28. avgusta.) Lizbona je že 24 dni v temi radi štrajka električnih delavcev. Vsled lakote so stavke, oplenitve trgovin in spopadi z žandarmerijo na dnevnem redu. Revolucionarna socialistična stranka se živahno giblje. V okraju Alemejo so kmetje proglasili sovjetsko oblast. Vlada je poslala vojaštvo. — (Madrid, 18. avg.) Štrajki in teroristični atentati se nadaljujejo v celi Španiji. V Seville je razrušila bomba del plinarne. Mesto je v temi. V Ferrolu je vlada zaprla več sindikalistov.

Avstrijsko delavstvo za svetovno revolucijo. (Dunaj, 24. avg.) V Wiener Neustadtu se je včeraj vršila velika delavska demonstracija, katere se je udeležila tudi nova ljudska milica. Sprevod, ki je obsegal čez 10.000 ljudi, je klical: »Živela svetovna revolucija! Živela Tretja Internacionala! Na boj proti svetovni reakciji! Živela diktatura proletarijata!« Pred magistratom so govorili sodrug Maresch za Komunistično Stranko, Christof, Hellmer in Bischofer pa za soc. dem. Enoglasno je bila sprejeta resolucija, kjer se pošiljajo bratski pozdravi borečemu se rus-

sistemu, po strogo hierarhičnem sistemu.

19. Komunistična stranka nastane skoro povsod kot stranka mestnih, kot stranka industrijskih delavcev, ki stanujejo zlasti v mestih. Za možnost lažje in hitreje zmag delavskega razreda je potrebno, da ne bo komunistična stranka le stranka mest, temveč tudi vasi. Komunistična stranka mora zanesti svojo propagando in organizacijo med poljedelske delavce, male in srednje kmete. Komunistična stranka se mora s posebno vsmo posvetiti organizaciji komunističnih celic na kmetih.

Internacionalna organizacija proletarijata mora biti trdna le v slučaju, ako se v vseh deželah, kjer žive in se bore komunisti, uveljavi zgoraj razloženo naziranje o vlogi komunistične stranke. Komunistična Internacionala vabi k svojim kongresom vsako strokovno organizacijo, ki pripozna načela Tretje Internacionale in je pripravljena pretrgati vezi z žolto Internacionalo. Komunistična Internacionala bo ob svoji strani organizirala internacionalno sekcijo Rdečih Strokovnih društev, ki stoji na stališču komunizma. Komunistična Internacionala ne bo odklanjala skupnega dela z nobeno nestranskarsko delavsko organizacijo, ako ta želi resen revolucionarni boj proti buržoaziji. Toda ko-

Vloga Komunistične Stranke.

(Konec.)

Teze izvrševalnega odbora tretje Internacionale na drugem Kongresu Komunistične Internacionale.

11. Potreba politične stranke proletarijata jenja šele s popolnim uničenjem razredov. Na potu k tej končni zmagi komunizma je mogoče, da se bo specifična teža treh temeljnih proletarskih organizacij sedanosti (stranka, sovjeti in produkcijske zveze) izpremenila in da se bo polagoma izkristalizirala enotna oblika delavske organizacije. Toda Komunistična Stranka se bo šele potem popolnoma stopila v delavskem razredu, ako bo komunizem prenehal biti bojni objekt in bo ves delavski razred komunističen.

12. Drugi kongres Komunistične Internacionale nima samo določati zgodovinske misije Komunistične Stranke v splošnem, temveč mora tudi internacionalnemu proletarijatu, akoravno le v poglavitejših obrisih, pokazati, kakšna mora biti komunistična stranka, ki je za nas potrebna.

13. Komunistična Internacionala je tudi mnenja, da mora biti komunistična stranka

kemu proletarijatu, se zahteva takojšnje oboroženje delavstva in se poziva proletarijat, da vsako protirevolucionarno vstajo zaduži z orožjem in če je potrebno s popolno ustavitvijo dela.

Amerikanski delavci in III. Internacionala. (New York, 22. avg.) Referendum socialističnih strank Združenih Držav se je izjavil za III. Internacionalo z nekimi rezervami.

Kongres turških komunistov. (Moskva, 23. avg.) V Bodsu se snide kongres turških komunistov. Prvega septembra se kliče kongres vseh turških komunističnih organizacij.

Poštni promet med Nemčijo in Rusijo. (Pariz, 23. avg.) Ruska in nemška vlada sta se dogovorili o uspostavitvi rednega poštnege in telegrafičnega prometa. Pisma iz Rusije prihajajo že popolnoma redno v Berlin. Telegrami imajo sicer nekaj zamude, toda dosepejajo popolnoma pravilno na naslov.

Strokovne novice.

Kovinarskim delavcem. Ne hodite po delo v Tuzlo (Bosna), ker tam vlada velika brezposelnost.

V Osijeku na Hrvaškem vlada velika brezposelnost. Zato naj nihče ne hodi tja iskat dela. V tovarni za vžigalice traja štrajk že 7 tednov, mlinarji so v mezdnem gibanju, ravno tako lesni delavci.

V strokovnih organizacijah v Osijeku je čez 6000 delavcev komunistov.

Mizarji naj ne potujejo v Maribor radi mezdne gibanja ondolnih lesnih delavcev.

Mezdni boji na Angleškem. Angleški rudarji zahtevajo povišanje 2 šilingov (38 K) na šit in da se določi prodajna cena premoga za kurjavo na 14 šilingov. Zahtevajo nadalje, da se vsi premogovniki odvzamejo privatnim lastnikom in dajo v last celemu ljudstvu. Če vlada ne izpolni rudarskih zahtev, pride do splošne rudarske stavke. — Kemični delavci zahtevajo zvišanje 10 šilingov (190 K) na teden za vse izučene in neizučene delavce. Zapretili so s štrajkom. Delodajalci so sklenili, da rajši zapro vse kemične tovarne, kakor pa da v zgodijo tej zahtevi.

Ruska strokovna delegacija v Angliji in Italiji. (Stockholm, 24. avg.) Delegacija ruske splošne strokovne zveze se nahaja na potu v Anglijo. Dospela je že do Kristjanije. Druga delegacija, ki se sestoji iz voditeljev ruskih strokovnih organizacij, pride koncem septembra v Italijo in bo prisostovala kongresu italijanske strokovne zveze. V Moskvo pa so dospeli zastopniki angleških in francoskih strokovnih organizacij. Tako se obnavljajo mednarodne strokovne zveze.

Iz komunistične Slovenije.

V Kranju se je vršil v nedeljo ob 9. uri zjutraj v drevoredu »Zvezd« dobro obiskan shod Komunistične Stranke. Udeležilo se ga je kakih 700 ljudi. Shod je otvoril v imenu krajevne pol. org. sodrug Orašič, za predsednika je bil enoglasno izvoljen sodrug Eržen, a za zapisnikarja sodrug Mohor.

Poročali so sodrugi Perdan, Osterc in Fabjančič in Ljubljane. S. Perdan je govoril o splošnem političnem položaju, o politični in gospodarski katastrofi, v katero je pripeljala Jugoslavijo njena kapitalistična klika, ki je na krmilu. Pokazal je, da nobena druga stranka ni za delavce, revne kmete, male obrtnike in tudi ne za duševne delavce kot komunistična proletarska stranka. Iz poloma, v kateri je cel svet pripeljala kapitalistična anarhija, nas more rešiti le komunistični red.

munistična Internacionala bo ob skupnem delu z nestransko delavsko organizacijo opozarjala na to-le:

1. Komunistična stranka je poglavito in temeljno orodje k osvoboditvi delavskega razreda. V vsaki deželi imamo sedaj neke skupine in smeri, temveč komunistične stranke.

2. V vsaki deželi more obstojati le ena sama komunistična stranka.

3. Komunistična stranka mora biti zgrajena na principu najstrožje centralizacije in se mora vpeljati za časa meščanske vojne med njenimi vrstami vojaška disciplina.

4. Povsod, kjer je tudi le deset proletarcev ali napol proletarcev, mora komunistična stranka imeti svojo organizirano celico.

5. V vsaki nestranski ustanovi mora obstojati komunistična strankina celica, ki je strogo podrejena stranki v celoti.

6. Trdno in požrtvovalno varujejo program in revolucionarno taktiko komunizma, mora komunistična stranka biti vedno kar najožje zvezana s širokimi delavskimi organizacijami in se varovati pred »sektiranjem« kakor pred breznačelnostjo.

Sodrug Osterc je opozarjal komuniste na dolžnosti, ki jih imajo napram gibanju, ki je izrastlo iz njihove lastne sredine. Delavci in revni kmetje se moremo rešiti le sami, s svojo lastno požrtvovalnostjo, kajti nihče drugi nam noče pomagati.

Sodrug Fabjančič je nazorno razkladal izvor svetovne vojne in njene strahovite posledice in je razložil program, delo in uspehe Komunistične Internacionala in Komunistične Stranke Jugoslavije.

Vsi trije govorniki so naglašali, da bo osvoboditev proletarijata delo proletarijata samega.

Slijajno uspeli shod se je zaključil s klici: Živela Komunistična Stranka! Živela Tretja Internacionala!

Ljudstvo Kranja in okolice se vse čvrsteje in v vse večjem številu oklepa naše organizacije, v katero edino še veruje.

Hrastnik. Dne 22. avgusta se je vršil shod Komunistične Stranke v prostorih Vincenca Dimitroviča pri postaji. Udeležba je bila velika, prišlo je čez 1000 ljudi. Pred našim shodom se je vršil socialpatriotični shod, ki sta ga držala g. Malovrh in gosp. Kovač. Imela sta 30 svojih zaslepljenih ovčic. Ko smo se začeli komunisti zbirati k shodu, je g. Malovrh pobral svoje ovce in zbežal s svojim velikim številom. 20 jih je odgnal, 10 jih je ostalo pri nas in tudi vsi delavci iz kemične tovarne so prišli na naš komunistični shod. Za predsednika je bil izvoljen sodr. Peklar Alojz, za zapisnikarja sodr. Alt Jožef. Najprej je predsednik prebral članek iz rudarskega lista, ki so ga takozvani patrijoti dali tiskati. Iz strokovne organizacije so nas virli sledeče: Patej Anton I., Patej Ant. II., Patej Jožef, Gumraj Alojz, Alt Jožef, Gričar Filip, Gričar Ivan, Kačič Feliks, Peklar Alojz, Kepa Franc. Iz Trbovelj pa sledeče: Rinaldo Robert, Zupan Jožef (tesar), Rems Ivan, Saje Franc, Vebar Karol in Dimic Ivan. Mi rudarji pa smo se izjavili, da smo izstopili sami in šli v novo organizacijo, »Zvezo rudarskih delavcev«.

Potem dobili besedo sodrug Makuc iz Ljubljane. Poročal nam je v jedrnatih besedah, kako se naj pripravljamo z največjo disciplino na težke boje, ki nas še čakajo. Kapitalisti nas hočejo na moderni način tlačiti na tla. Vsak dan z novo šibo vdarijo po delavnem ljudstvu. Tako so sedaj podražili železnice, da se reven človek ne more nikamor več peljati. Tako se postopa vsepovsod, pri vsaki stvari. Kapitalistom in verižnikom so vsa uživanja na razpolago, le ubogi delavec in revni kmet je samo zato na svetu, da v potu svojega obraza prideluje bogastva, ki jih nesmiselno uživajo ljudske pljavke. Ali nam je 5 letna vojna široko odprla oči, da se dobro zavedamo kapitalističnih metod. Ako kapitalisti zahtevajo od nas, da plačujemo vožnjo in vse druge reči v dinarjih, namesto v kronah, zahtevamo pa tudi mi plačo v dinarjih in ne več v kronah. (Odobravanje.) Potem je razložil konflikt v strokovni organizaciji. Pokazal je, kako je Čobal razrušil svojo staro organizacijo ne samo tukaj v Hrastniku, ampak tudi drugod. Da ne bi rudarji ostali brez organizacije, smo si ustanovili povsod novo organizacijo, »Zvezo rudarskih delavcev«, ki kar trumoma drvimo rudarji v njo, tako da bo Miha po svoji lastni zaslugi nazadnje sam ostal. Ujedinili smo se preko njegove žive glave, ne preko njegovega mrtvega trupla, kakor se je sam izjavil. Priporočal nam je tudi naše kulturno društvo »Svoboda«, posebno ženam, naj se ga trdno oklenejo in povzdignejo še bolj. Nikakor se ga ne sme razbijati, ker to je nepolitično društvo. Skličite izvanredni občni zbor in si izvolite odbor iz vaše srede, v katerega zaupate, da bo delal za društvo! Zapišite se vsi, ki ste zavedni proletarci!

Potem ko nam je še orisal splošni politični položaj, je končal s klicem: »Živela III. Internacionala! Živela Komunistična Stranka!« (Burno odobravanje in živio! klici.)

V V Mostah se je vršil lepo obiskan shod naše stranke »Pod Lipo«. Predsedoval je sodrug Leban, poročali pa so sodrugi Perdan, Bartulović in Fabjančič o dnevnem redu: Politični položaj in komunistična stranka. Shod je dokazal, da je socialpatriotom v Mostah zapel mirvaški zvon.

V Trzinu, v Delavskem domu se je vršil v nedeljo ob treh popoldne shod komunistične stranke, ki je dokazal, kako lažljivo je pisanje »Napreja«, češ da so trziški sodrugi kot zadnji na celem Kranjskem še zaostali v socialpatriotičnem taboru. Kajti tudi tržiško delavstvo noče zaostati za ostalim delavstvom v Sloveniji ter hoče stopiti v komunistično stranko. Razredno zavedni proletarijat Trzinca noče biti zadnji v vrstah »socialdemokratov«, temveč se hoče

postaviti v sprednje vrste mogočnega komunističnega gibanja, ki se tako silno in nevzdržno razvija v Sloveniji, v Jugoslaviji in na celim svetu. Shod je otvoril kot sklicatelj sodrug Osterc, a v predsedstvo je bil izvoljen sodrug Prapotnik. Nato je dobil besedo sodrug Perdan iz Ljubljane, ki je v daljšem temeljitem govoru razložil zbranim sodrugom in sodružicam, kako je prišlo do poloma v bivši socialdemokratski stranki. Navajal je podrobno vse neštete poskuse, ki jih je podvzemalo razredno zavedno delavstvo, da spravi »svoje« ministre in poverjenike na pravo pot socializma. Ali vse je bilo zastoj. Ti ljudje niso hoteli nič slišati o pravilni proletarski politiki. Kar so v strahu pred ljudstvom podpisali, so vedno pozneje zatajili. Ko vsi napor niso nič pomagali, se je socialistično delavstvo naveličalo te čudne politike, ki je bila le v korist kapitalistom, a na škodo proletarijata, si je ustanovilo svojo lastno, delavsko komunistično stranko. Ta prava proletarska stranka, ki je ohranila čist Marksov socialistični nauk, je že popolnoma zmagala med proletarijatom v Srbiji in Macedoniji, v Bosni, Dalmaciji, Črni gori, Vojvodini in na Hrvaškem. Tu v Sloveniji je socialpatriotizem v zadnjih izdihljajih. Nato je sodrug Perdan razkrinkal vse razne laži o aprilskem štrajku, pokazal, kako podla in umazana so podtikanja, ki jih »Naprej« prisojja komunistom. Pokazal je nadalje vso hinavščino in sleparjenje, ki ga klerikalci, liberalci, narodni socialisti, socialpatrijotje in razne »kmečke« stranke uganjajo z ljudstvom. Delavstvo vsem skupaj obrača hrbet in se organizira v svoji proletarski komunistični stranki. Z vzklikom »Živela komunistična stranka Jugoslavije!« je sodrug Perdan zaključil svoj govor. Burno pritrdjevanje je sledilo njegovim izjavam. Sodrug Osterc in sodrug Fabjančič sta govorila o razvoju socializma iz II. v III. internacionalo. Pokazalo se je, da socialdemokratska taktika ne odgovarja več razmeram, ki so nastale po vojni. Vse ministiranje ni proletarijata spravilo za ped naprej, pač pa pada v vedno hujšo bedo, pomanjkanje in brezposelnost. Kapitalizem je združen ne samo v Jugoslaviji, temveč na celim svetu proti delavstvu in revnim kmetom. Zato se mora združiti tudi ves svetovni proletarijat v okrilju one internacionala, ki je močna in živa. Ta pa je le komunistična internacionala s centralnim sedežem v Moskvi, kjer je združen ves trpeč, revolucionarni proletarijat celega sveta. V boju med delom in kapitalom, ki se bije po celim svetu, bo proletarijat zmagal le tedaj, če bo organiziran enotno in močno in se ne bo razbijal po slabotnih stranicah, ki ga izdajajo buržoaziji. Tudi tržiški proletarijat pojde po poti, katero so nastopili delavci v Ljubljani, Jesenicah, Trbovljah, Hrastniku, Zagorju, Kranju, Kočevju itd. itd. Le pod komunistično zastavo je mogoča končna zmaga, pa tudi napredek pred to zmago. (Živahno odobravanje.) Nato se je izvolil pripravljali odbor krajevne politične organizacije komunistične stranke. V tem odboru so sledeči sodrugi: Erlah, Mladič, Čarman, Fajfar, Švab, Jezernik in Perko. V Trzinu se bo proletarijat kmalu ves združil pod rdečo zastavo komunizma.

Kratke novice.

Preobrat na rusko-poljskem bojišču. Poljskega prodiranja je konec. Rusi so začeli s protiofenzivo. Ob železniški progi Bialy-tok—Wolkowsky napredujejo. Zasedli so Bje-loveš in več krajev na obeh bregovih Mjaskse. Vrgli so Poljake nazaj pri Brestu Litovskem. V Galiciji se vrše ljuti boji pred Lvovom. Bitka se razvija ugodno za Ruse. General Wrangel je poražen na jugu. Sovjetska armada napreduje v Tavridi kakor tudi v Tamaru.

Vojna proti Albancem je v popolnem teku. Bijejo se krvave bitke med našimi vojaki in Albanci. Albanci so bili po hrabrem odporu premagani. Ta vojna se bije, kakor vsaka druga, za koristi kapitalistov. Mir na Balkanu.

Vlada v Sloveniji. Poverjenik za notranje zadeve je dr. Pitamic, za socialno politiko pa dr. Ravnihar.

Dr. Korošec je odšel na zdravljenje, potem ko je takorekoko uničil naše železnice, napravil strahovit nered in preganjal železničarje vsepovprek.

Občinske volitve se vrše najprej v Bosni, potem v Vojvodini. Proti volitvam v Sloveniji se vpirajo zlasti demokrati, ki so proti ženski volilni pravici. Zato tu še ne pride kmalu do občinskih volitev. V Srbiji so meščanske stranke izvajale volitve s terorjem, ponarejanjem, nasiljem. Kjer so zmagali komunisti, se enostavno ne pripoznajo mandati. Popolni beli teror in diktatura buržoazije.

Dopisi.

Iz Trbovelj. Zmagali smo! Te besede grede od ust do ust trboveljskega proletarijata, ki je z največjim veseljem sprejel vest, da so komunisti dobili večino v Belgradu in v skoro vseh največjih občinah Srbije. Prepričani smo, da bo sedaj komunistično gibanje v celi Jugoslaviji napredovalo, posebno pa v Sloveniji, bolj kot nikoli. Mišljenje ljudstva prihaja do veljave. Rdeče zastave plapolajo v mestih in trgih in zunaj na deželi. Veselimo se zmage srbskega proletarijata. Slovenski proletarijat bo pokazal, da se bori ramo ob ramo s srbskim in hrvaškim proletarijatom. Rešitev je le v komunistični družbi. Kadar bodo občinske volitve v Sloveniji, bo pokazal trboveljski proletarijat, da je on v komunistični stranki; iztrgal bo sedanjem klerikalcem in narodnjakom občino iz rok in bo napravil konec gerentovstvu. — 22. avgusta smo si ustanovili podružnico »Zveze rudarskih delavcev Jugosl.«. Sporazumno z delavstvom Zagorja in Hrastnika smo pretrgali vse stike s Čobalovo Unijo in izdali na rudarje cele Slovenije manifest. Naša strok. organizacija dan na dan narašča. Iz vseh krajev Slovenije prihajajo zaupniki v Trbovlje, da se na licu mesta informirajo o položaju. Dobivamo pisma iz raznih krajev, gor iz Koroške, iz Slovenskih goric, od hrvaške meje; žele pojasnila, govornikov, da bi jim prišli pomagat ustanavljati komunistične pol. in strok. organizacije. Oči vsega slovenskega proletarijata zro v Trbovlje; to nam daje pogum, da bomo vodili neustrašeno razredni boj; pomedli bomo pa tudi še s temi par socialpatrijoti, kar jih je še tu. Mi jim kličemo: pri občinskih volitvah se vidimo! V nedeljo 22. avgusta smo imeli tudi volitve v rudarsko zadrugo. Zmagala je komunistična lista z ogromno večino; socialpatrijoti so v Trbovljah čisto pogoreli. Z danes toliko. Drugič več. Upamo, da greste neustrašeno z nami v boj; mi smo z vami. Živela Komunistična Stranka! Na svidenje!

Kako žagamo zagorski komunisti suho vejo g. Čobala. Vsak otrok v Zagorju ve, da v Zagorju ni več socializdajalcev, kakor za eno dobro zadnjo večerjo, pa vseeno se je izrazil g. Čobal pri neki tajni konferenci proti nekemu kapitalističnemu zagovorniku, da jih ima še 1200 samo v Zagorju organiziranih. Tako on farba Trboveljsko družbo in še druge gospode po Ljubljani, samo da bi oni še verovali v moč svoje zaveznice, suhe veje, katera bo prav kmalu odžagana za vedno. Ne bi mi pisali o tem političnem mrtvecu, kateri nima za nas delavce nobene pomena več, ker pa ta gospod žalostne preteklosti zmerom še skuša metati polena pod noge, bomo pa tukaj s številkami dokazali, kakšno moč ima ta slavni gospod še med delavstvom. V nedeljo na 22. avgusta 1920 smo imeli tukaj volitev zaupnikov II. skupine zadruge rudarjev, katerih se je udeležilo 650 rudniških delavcev. Udeležilo so se vse tri stranke, socializdajalci, narodni socialisti in komunisti, posebno strastno agitacijo so razvili naši cukersocialisti (tako namreč imenujemo mi rudarji še par ostalih socialdemokratov, ker so namreč ti ljudje dobili v težkih časih v Čobalovem konsumu malo sladkorja, ko so drugi delavci že pozabili, kaj je sladkor). Šli so v volilni boj z vso silo, celo s 42 cm topovi so na nas streljali, pa so vseeno žalostno pogoreli, dobili so okoli 30 glasov. Pač pa so dobili kakšne štirje možje nekaj več glasov, eden je dobil celo 64 glasov. Seveda so ga volili tudi narodni socialisti, komunisti pa, čeprav je bilo iz različnih razlogov zadržanih kakih 130 mož, so še dobili do 580 glasov, torej 500 glasov večine čez vse druge stranke. Jasen dokaz, kakšni komendantje so ti naši »socialisti« Scheidemanovega modela. Mogoče pa bo le počasi spametovalo g. Čobala, da bo pobral svoja šila in kopita in se zgubil iz Zagorja, pa jo popihal lepo v Švico med svoje bratce. Naj bo prepričan, da ga bo tam z odprtimi rokami sprejela stara habsburgovska frakarija. Ali delavci se bomo pa rešili težke more, katera nas je tlačila četrto stoletja.

Diktatura umirajočega diktatorja. Veliko smeja je povzročil Mihator »ukaz« (v Delavcu z dne 21. avgusta) o izključanju nekaterih rudarjev iz »Unije«, ker so »škodovali« njegovi ekscelenci — pardon njegovi Uniji. Kakor strela z jasnega neba, je ta oberkomandobefel povzročil strah in trepet po vseh rudarskih revirjih, kajti sedaj so šele rudarji spoznali, da se Miha ne zna šaliti. Samo malce ga je naš komandirerender general polomil. To pa zaradi tega, ker ni natančno pogledal v svojo generalkarto, preden je svoj plan izvršil. Če bi namreč malo

bolj natančno pogledal, bi videl, da teh izključenih in še veliko tisoč drugih rudarjev ni v njegovi generalkarti. Ali kaj njemu mar, glavno je to, da je on ukazal in s tem pokazal, da že zna komandirati, četudi nima komu. Ta njegova komanda je slična komandi nekega slaboumnega gefreiterja pri 5. domobranskem polku v Pulju, katerega so samo za fasung vporabljali. Zgodilo se je namreč, da je dotični gefrajter nekoč dobil 12 mož, s katerimi je moral iti po meso. Spotoma sreča oficirja, pa komandira pozdravi. Oficir ga začuden vpraša, komu da komandira. Tedaj se ozre nazaj, pa vidi, da se sam na cesti nahaja, ker so mu vojaki med potom vsi ušli v gostilno pit. Tako se sedaj godi našemu Mihatu. Ko so mu vsi rudarji ušli, pa izdaja befele o izključanju. Mi mu tega ne zamerimo, ker vemo, da revež dobro misli, a slabo izpelje. Špiro.

Steklarska industrija v Hrastniku cvete za žep podjetnika Ablna, ki je bil, kakor znano, za časa Avstrije, zagrizen germanski šovinist. Tega izkoriščevalca moramo poučiti, da se v Jugoslaviji dela zakonito dnevno 8 ur, reci osem ur. Obrnite se v Nemčijo, pa boste videli, da tudi tam vaši bratci kapitalisti že razumejo to stvar. Če se ne vpele red v steklarni, bomo tega gospoda še drugače opozorili na njegovo dolžnost.

Steklarji v Hrastniku.

Mladinski vestnik.

Omladinski dan: Po odloku Omladinske Komunistične Internacionala bo proslavljen po vsem svetu 5. IX. omladinski dan. To bo dan revolucionarne borbene omladine. Proslava tega dneva bo stala v znaku današnje borbe, svetovnega proletarijata za končno osvobodjenje. V tem znaku se bo slavil povsod, kjer postojajo mladinske komunistične organizacije. Ta dan bodo mladi delavci manifestirali za komunizem in demonstirali proti gnilemu, razpadajočemu kapitalističnemu družabnemu redu. Komunistična omladina Jugoslavije kot član te velike Mladinske Internacionala bo ravnotako proslavila ta rudeči dan. Tudi komunistična omladina naše zemlje bo ta dan mobilizirala vse svoje revolucionarne moči in jasno izrazila svojo voljo, da neče več eksploatiranja, da je dosti trpljenja — zaničevanja in da je čas, da se napravi konec temu nežnosnemu stanju. Komunistični mladinski pokret v Sloveniji je še premlad in preslab, da bi dostojno proslavil ta dan. Pač pa bomo ta dan in teden preje od 29. VIII. 8. IX. uporabili v svrhu agitacije med našo omladino. Prirejali bomo zборе in shode in videli bomo, če so mladi proletarci Slovenije razumeli veliki čas, čas svetovne proletarske revolucije. Prišli bomo te mladinske dneve k Vam, da vam razjasnimo naše cilje in ideale in vas privedemo v vrste revolucionarne komunistične omladinske organizacije Jugoslavije, da tako postanete tudi Vi člani naše velike Omladinske Komunistične Internacionala. Sodrugi, sodružice, mladi delavci! Pridite na naše zборе in sestanke, da se spoznate z nami; prekinite vse vezi s buržoaznimi in socialpatrijotskimi mladinskimi organizacijami in prihajajte množično v naše vrste, vrste revolucionarne komunistične omladine Jugoslavije. Vaša sveta proletarska dolžnost je, da to storite! Muskoj, Ljubljana.

Na blatenja, laži in tako pisanje lista policijskega, ki ima vse razne lastnosti agent-provokaterja, bomo kar najmanj odgovarjali, ker ta kos papirja, ki nosi ime »Naprej«, tako že nima nobene veljave več med našim proletarijatom.

Kamnik. 26. avgusta je umrl od epidemije sodr. Feliks Podbreznik, ključavničar, ki je bil dober in vnet sodrug kovinarske organizacije, član delavskega pevskega društva in kraj. pol. org. Komunistične Stranke. Pogreb, ki so se ga udeležili kovinarji z zastavo in delav. pev. društvo, ki mu je zapelo dve žalostinki, je pokazal, kako je bil pokojnik priljubljen. Nagrobni govor je imel sodrug Vovk, a sodrug Bester mu je položil krasen venec na grob kot dar sodrugov kovinarjev in pevskega društva. Slava njegovemu spominu!

Izkaz za tiskovni sklad.

Darovali so: Sodr. Oblak Fr., Glince, 10 K; naročniki 6 K; kovinarji v Kamniku 577 60 K; jese-niški sodrugi so nabrali, in sicer na polo štev. 4.: Franc Ravnik 129 K, Stefan Weiss 53 K, Ivan Mevlja 23 K, Jernej Knez (pola št. 5.) 213 K, Urša Šitkov 180 K (pola št. 6.). Sodr. Budja Ant., Rožna dolina 155, 4 K; sodr. Božič Alojz, Ljubljana, 4 K; Paterle Slavko nabral 20 K; Šlibar Josip, Jesenice, 10 K; Židan Albin, Ljubljana, 40 K; Ambrožič Jos., Ljubljana, 40 K. Skupaj 1309 60 K. Sodrugi, posnemajte!